

SIRADA 'ÖZEL ŞERİAT MAHKEMELERİ' Mİ VAR? -

ALİ SİRMEN

Cumhuriyet gazetesini Cumhuriyet yapan çeşitli özelliklerinin yanı sıra ikinci sayfadaki “*Olaylar ve Görüşler*” köşesi de var. O sütunda kimler yazmadı ki? “*Cumhuriyet Aydınlanması*”nın önemli isimlerinin birçoğu, aralarında **Hasan Ali Yücel** ve **Macit Gökberk** de olmak üzere, o sütunun yazarları olmuşlardır. 1980’li yılların sonlarına kadar. **Melih Cevdet Anday** ve **Hıfzı Veldet Velidedeoğlu** her hafta bir gün muntazaman o sütunda yazarlardı. Artık Melih Cevdet Bey yok ki her cuma o köşede yazılarını okuyabilelim. Ama geçen cuma (19 Eylül) aynı köşede, değerli hukukçu, amatörün ötesinde bir alaturka meraklısı olan **Güney Dinç**’in “*Özel Şeriat Mahkemeleri mi Geliyor?*” başlıklı bir yazısı var ki mutlaka okunması gerekir. Eğer atladıysanız bulup okuyun!

Değerli hukukçu dostum Dinç, AKP’nin yeni dönemde “*Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabulucuk Kanunu Tasarısı*” adını taşıyan bir düzenlemeyi TBMM’ye sunma hazırlığı içinde olduğunu bildiriyor, bu çok önemli yazısında. Tarafların niza halinde arabulucuya başvurularında hiçbir hukuk düzeninde engel yok.

Ancak Dinç’in yazısından anlaşıldığına göre, AKP’nin yeni tasarısında, bu kuruma hukuki bir statü kazandırılmak istenmektedir.

Her şeyden önce tasarıya göre “*mahkemeler tarafları arabulucuya başvurma konusunda*” aydınlatıp, teşvik edebileceklerdir.

Görülmekte olan bir davada taraflar arabulucuya başvurma niyetlerini açıklarlarsa duruşmalara iki defa altışar ay ara verilecektir.

Tasarının daha da ilginç olan yönü, 18. maddede belirtildiği gibi, arabulucuya başvurulması halinde arabulucunun da katılımıyla imzalanan anlaşma belgesi, kesinleşmiş bir mahkeme kararı gücünü kazanması ve icra hâkiminin onayından sonra doğrudan doğruya daireleri eliyle uygulamaya konabilmesi. AKP bu yargı dışı yargının sınırlarını genişletmek niyetinde olduğunu tasarının şu cümleleriyle ortaya seriyor:

“*Alternatif uyuşmazlık çözümleri ceza yargısı ile idari yargı alanında da kabul edilmektedir. Ancak özel hukuka ilişkin uyuşmazlıkların niteliği ve arabuluculuk yöntemlerinin de farklı olması nedeniyle, ceza ve idari uyuşmazlıklardan ayrı olarak düzenlenmesinin isabetli olacağı düşünülmüştür.*” Arabulucuların “*tarafsız ve bağımsız kişiler*” olduğu her ne kadar belirtilmişse de, yasama ve özellikle yürütmeden, ne derece bağımsız olacaklar? Adalet Bakanlığı’na bağlı olarak, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapacak bu kişilerin Bakan ve müsteşar veya Hukuk İşleri Müdürü karşısında nasıl bağımsız statüye kavuşturulacakları belli değildir.

Tabii ki bu arabulucular, TC yasalarını uygulamakla mükellef olmayacaklar ve böylelikle kurnazca bir yöntemle hukuk birliği ilkesi ortadan kalkacaktır.

Hiç kuşkunuz olmasın ki, AKP ve yandaşları, bu tasarı için yargının çok ağır

olan yükünü hafifletmek gibi gerekçeler bulacaklardır.

Ama Milli Görüş'ten bu yana hukuk birliği ilkesine karşı çıkanların gerçek niyetleri konusunda çok uyanık olmak zorundayız.

Unutmayalım ki laik, demokratik, sosyal hukuk devletini, sivil darbeyle bir İslam cumhuriyetine çevirmeyi amaçlayan sivil darbenin şu andaki aşaması yargı, üniversite ve TSK ile ilgilidir. Ve bu tasarı yargının bay-pass edilerek, saf dışı bırakılmasını kolaylaştıracaktır.

Bu tasarıyı yerli yerine oturtmada yardımcı olacak bir yazı da, Bilim ve Ütopya dergisinin Eylül 2008 nüshasında, değerli dostum. Prof. Dr. **Cahit Can**'ın "*Devrim ve Hukuk*" adlı makalesidir. "*Hukuk, hukuk dışındaki sosyoekonomik gelişmelerin ürünü olduğu için, özellikle devrim- hukuk bağlamında bu tarihsel gelişmelerin göz önünde bulundurulması zorunludur*" diyen Cahit Can'ın Türkiye'deki hukuk devrimini irdeleyen mantığıyla olaya baktığınızda devrimhukuk

ilişisini de, karşı devrim - hukuk ilişkisini de bütün ayrıntılarıyla kavramak olanağını bulup, AKP'nin ne yapmak istediğini daha açık anlamak mümkün oluyor.

Yalnız Türkiye'de değil, hemen dünyanın her yerinde çok önemli yasalar, anlaşmalar zaman zaman içeriği kamuoyu tarafından fazla tartışılıp, anlaşılardan geçiyorlar parlamentolardan.

Güney Dinç'in Cumhuriyet'teki yazısı çok önemli bir tasarı konusunda kamuoyunu uyarıyor.

Bu uyarı üzerine, başta ana muhalefet CHP olmak üzere (MHP'nin bu konulardaki çizgisi AKP'den pek farklı olmadığına göre onları es geçebiliriz.) laik düzene bağlı yayın organları ve kalemler çok dikkatli olmak, tasarıyı kamuoyu önünde bütün ayrıntılarıyla açık açık tartıştırmak durumundadırlar. Güney Dinç "*tehlikenin farkında*" olan biri olarak, bizi uyarmakla büyük bir görev yapmıştır. Kendisini kutlamak gerek
Cumhuriyet Gazetesi, 23 Eylül 2008